

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., féltre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petitor egyszeri hirdetése 20 fill. Többszörös hirtetésért jutányosabb. Nyitlter: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk-ifjak Együletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.
Kiadóhivatal: Kósch Árpád könyvnyomtató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

A drágaság.

Az emberiség etikai fejlődését, szellemi és erkölcsi haladását mindenkor az életkörülmények vezették és vitték egy vagy más irányba, mert hiszen az anyagi erőben van a szellemi és erkölcsi crök gyökere. A nyomorúság talajából csak nyomorúság és bűn fakadhat. Súlyos erkölcsi botlások legtöbbször azért születtek és születnek meg, mert hiányzott és hiányzik az emberi élet fentartásához valami. Nagyon fontos valami.

Szincintem a nemes cselekedet, vagy a bűn oka nem mindig, sőt legtöbbször nem a lélekben, hanem az emberek életkörülményeiben keresendő. Emberi tetteknek a legtöbb esetben anyagi dolog az irányítója. És ez jól is van így, különben meghamisítanánk a természet örök törvényét, mely az önfentartási ösztönt minden állatnak — még az embernek is — megadta. Ez nemcsak filozófiai szempontból kiindulva áll így, de így van szociális szempontból is. És így van, ha az igazság megdöntetlen, falsot nem tűrő szemüvegén keresztül nézzük, akkor is. Mindezekből kifolyólag csak természetes, hogy a gazdasági és szociális kérdések egyik legégetőbb, egyik legsürgősebb reformja: a mindennapi élet kérdése — a piac.

Itt Eperjesen, mint a többi magyar városokban, a drágaság napról napra nő. Eltekintve a ruházati és egyéb szükséges házcikkektől, de maga az élelmiszer drágább, mint a főváros-

ban, holott oda az ország legkülönbözőbb vidékéről szállítják a szükségletet, míg nálunk a közvetlen környékünkön fekvő falvak termékeit, baromfiat és egyéb élelmiczkéit fogyasztják. És ha e drágaság tulajdonképeni okát kutatjuk, kiderül, hogy ezt nem annyira a piaci árusok okozzák, hanem bizonyos nagytermelő czégek kartellbe lépése. Mire nem tudnék enyhébb nevet, mint «a magyar közönség szípolozására szövetkezett milliomos szegény gazdagok konzorciuma».

Termésünk kedvezőbb, mint az előző években volt. Az állattenyésztés még ilyen nagyarányú és fokozatos fejlődést soha nem mutatott fel. Kivitelünk most sem nagyobb, mint eddig volt. Jól élni eddig is szerettünk — már kinek-kinek meddig erszénye engedte, — tehát a kereslet sem mondható nagyobbak. És mindezek dacára a zsír, hús, bor, szalonna, tojás, liszt, kenyér stb. élelmészeti szerek csaknem megegyezően olyan magas árban kelnek, mint pár év előtt.

Már most ha elgondoljuk a minden téren és minden pályán mutatkozó túlszűfoaltságot, a kisiparosok és kiskereskedők üzleti pangását és ezt állítjuk fel mértékül az igényekkel és kiadásokkal szemben: ezen emberek legtöbbször a jövedelme nem áll fokozatos párhuzamban. Ebből pedig világos, hogy az illetőkre és családtagjaira az elmondottaknál fogva szomorú, gondterhes napok következtek be.

Az államnak ez az úgynevezett középosztály nemcsak túlnyomó többségét képezi, de erkölcsi és szellemi erejénél fogva a talapzatát

és oszlopait is. És éppen ez oknál fogva, mindenekelőtt olyan alapok és erőforrások megteremtéséhez kell módot nyújtani ezeknek a faktoroknak, hogy minden megrázkódtatás nélkül meg tudják találni az utat, mely a tisztességes megélhetéshez szükséges. Ezek az alapok, ezek az erőforrások, természetesen, csak anyagi jólétük előmozdításában és helyzetük okos és méltányos rendezésében gyökeredzhetnek. Ezt pedig elérni olyan módon lehet, ha a kormány — mint az államhatalom hivatott végrehajtója — elejét veszi az efajta, monopolizált kartelltökekre visszaéléseinek; rendezi hivatalnokai fizetési reformját, és nem nyújt segítő kezét a kisiparosok, kiskereskedők tervszerű letiprásához, de támogatja őket törekvéseikben és a létért folytatott küzdelmükben, még pedig előnyösen és gyorsan!

Előnyösen és gyorsan, mert a mindennapi tétovázás sok ezer és ezer család vergődését, nyomorúságát, anyagi és erkölcsi romlását jelenti. Ezt jelenti, mert a drágaság nem áll arányban a középosztály gyarapodásával, a mennyiben gyarapodásról ilyen viszonyok és körülmények között még csak szó sem lehet. Így áll ma a középosztály helyzete, de nemcsak itt, hanem az ország minden részében. Hogy azután milyen életet élhetnek a nem úri szegények, a szegény szegények, a keresetnélküliek, a betegek és özvegyek családjai, az elképzelhető, ha egyszer végig járjuk az eperjesi piacot, mézszárszékeket és hentesüzleteket!

-i-r.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Álom.

Az utolsó kocsi is eldübörgött
lenn az aszfaltos körúton.
A gázláng vörös pilleként lebeg.
Szemem fáradtan lehúnyom.
S a karosszékben hátradölvé
érezem, az álom száz karral fon át...
Tollam lehull. Rétekről álmodom...
és hallom is a pásztorfurulyát.

Mi szép is volt: tizennyolczéves szívvel
a szomszéd kertben lopni a napot.
Magunk voltunk csak Örszikével
és dicsértük a széna-illatot.
Majd elmerengve álltunk: kéz a kézben.
Így hajlik össze minden kis virág...
A nyáj kolompja kong az erdőszélen
és hallgatjuk a pásztorfurulyát.

És este, mikor felszál a homály
s az égen égnek apró csillagok,
megbújva várjuk a kis kapunál,
a míg az öreg bakter elkopog.

S aztán, ha olykor össze is sugunk:
Te édes, kedves... ennél nincs tovább,
egymást ölelve ébren álmodunk
és hallgatjuk a pásztorfurulyát.

Ez elnótázza melán, meghatón
a rejtett távol valamely zugán,
a mit csak érez Karádon és Fonyón
minden szerelmes ifjú és leány.
A falu csendes. Kutya sem ugat.
— Te édes, kedves... sügöd Örszikém,
s arcomra simul lágy selyemhajad.
S te édes, kedves... sügom vissza én.

Gárdonyi Géza.

Egy kis nyelvészkedés.

Azok a viták, a melyeket Szily Kálmán tavalyi felolvasása a névviselés kérdésében újból felidézett, a legmelegebb érdeklődésre méltók, mert végre-valahára oda vezetnek talán, hogy a nézetek megtisztulnak s a kívánatos egyetértést elérjük ezen a téren.

A legerősebb jogcím: a jó nyelvérzék czímen hozzá akarok szólni én is ehhez a kérdéshez. Érzem ugyanis, hogy az a nyelvérzék, a melyet a magyar alföld, a magyar nevelés belém oltott, nem veszett ki

belőlem, idegen nyelvek tanulása, iskolázás, külföldi utazás, szaktudományval való foglalkozás folytán sem. Hozzászólok tehát magyar létemre a magyar nyelvnek néhiny — szerintem nem is vitás, csak rossz nyelvérzékkel vitássá tett — kérdéséhez. Mert ezen a téren az a megfoghatatlan és kimagyarázhatatlan valami: a jó nyelvérzék lehet csak a bíró, a mely mint sugalom él bennünk. Él pedig mindenki, a ki magyarán tud magyarul; él tudásban, fróban, úrban, parasztban, sőt ebben leginkább, mert káros befolyásnak legkevésbé van kitéve.

Lássuk először is a czímelek kérdését.

A név elé jönnek-e vagy utána? e felől folyik a vita. Név alatt, általában véve, értjük a családi és utónevét együttvéve, mert állami parancs, hogy minden embernek meg legyen mind a kettő.

Már most abból, hogy egy-egy embernek mind a kettő megvan, önként következik, hogy a név egységes valami, a mely — a magyar nyelv szabályai szerint — az utónévvel van befejezve. Ha az utónevét leirtuk vagy kimondtuk: annak a névnek a végére értünk. Oda pont kell, a mely után semmi, a mi a családi és utónevén kívül esetleg a névhez tartozik, nem következhetik. O-t a magyar megáll; megjelölte emberét az utónév kimondásával úgy, hogy — ha csak valami különösen

Reggelizés előtt felpohár

Schmidthauer-féle radio-actív

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek.

Csodálatos gyógyerejét az igmándi víz radium-tartalmának köszöni, a mely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve, miért is bevásárlásnál össze nem tévesztendő a közönséges keserűvizekkel — Fő-szétküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban. Kapható Eperjesen Bohavault J. W., Holéna B. és minden jobb gyógyszerár- és fűszerüzletben: kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Az egyedüli természetes keserűvíz, a mely kis üvegben is kapható.

Jelen számunkhoz egy iv melléklet van csatolva.

Az Eperjesi Tanári-körrel.

Maradandósága s eredményes működése csak olyan intézménynek van, a melyet a lélek ideális igényei teremtenek meg s a mely keletkezésének és fennállásának okait a viszonyok természetes követelményeiben bírja.

Városunkban tizenegy esztendő előtt alakult meg egy ily intézmény. Helybeli középiskolánk akkori tanársága hívta azt életre, hogy megérve a közszükséglet szavát, hivatása szerint tervszerű munkával tegyen eleget az iskola s a társadalom szellemi igényeinek, mint azok kielégítésének egyik leghivatottabb faktora.

Megalakult hát a Tanári-kör, mint szerve az Országos Középiskolai Tanáregyesületnek, hogy ennek egyetemes céljait városunk szűkebb körében realizálja.

Az Eperjesi Tanári-kör kettős célt tűzött ki maga elé. Az egyik: hogy a saját kebelében a pedagógia elméleti és gyakorlati kérdéseinek megbeszélésével, a tanári feladatok praktikus bemutatásával és megvitatásával, tagjait a tanári hivatás kellő betöltésében szakszerűleg támogassa; a másik cél pedig az, hogy népszerű tudományos felolvasások, előadások rendezése által a nagyközönségnek nemcsak a pedagógia, hanem a tudományok minden ágában nyújtson szellemi szolgáltatást az ismeretkörtágítására, az ismeretek mélyítésére és gyarapítására. Ennek az utóbbi működésének anyagi sikereit pedig a helybeli két főgimnázium tanulóifjúsága tanulmányi kirándulásainak javára szánta.

Ily feladatok és célok jegyében indult útnak a Tanári-kör ezeltől tizenegy esztendővel. S ma visszapillantva e multjára, felemelő öntudattal látja, hogy útja diadalmas volt, hogy céljait a legteljesebb mértékben elérte. Láthatja azt, hogy társadalmunk kulturéletének nemcsak lökést adott, hanem abban fejlesztő, irányító szerepet vitt. A már előbb s az időközben alakult egyéb kulturegyesületekben a szellemi élet kincseinek legelsőrendű közvetítője volt azzal, hogy azoknak ő szolgáltatta a szellemi erőket. Sőt népszerű előadásaival kifejlesztette azokat a feltételeket, melyek a városunkban is létesült népakadémiának páratlan sikerekkel dicsekvő megvalósulásához vezettek.

A Tanári-kör tizenegyestendős multjának eredményeiért a hála és elismerés adója azokat illeti meg, a kik a társadalmi lélekben olvasva, a Kört megalakították s a töréscső megmunkálásának kezdet-nehézségeivel teljes buzgalommal szálltak szembe; ámde megilleti azokat is, a kik megérve a feladatok és célok szentségét, erkölcsi és anyagi támogatásukkal azok valóra váltásában az alapítóknak és vezetőknak segítségére voltak. Nemes készségük viszonzásául tekintsek azt a boldogító tudatot, hogy emberi és honfűi legszentebb kötelemük szerint hoztak áldozatot.

Az Eperjesi Tanári-kör pedig multjának sikereiből merítsen új erőt további működéséhez. Eddigi sikerei jövőjének biztosítékát, zálogát képezik. Ily egyesületnek állandónak kell lennie, hiszen a szellemi szükséglet

kiemelendő vagy hangsúlyozandó sajátosság nincs még hátra, a mit azonban a név keretén kívül akar megtenni, de mindig külön mondatrészen, pl. Hunyadi Mátyás, az igazságos — a névből a pont után semmi sem következhetik.

Ha tehát a jelző az utónév után nem jöhet, az sehol másutt nem foglalhat helyet, mint — *előtte*. Nyelvérzékem sugálja azt a szabályt, hogy az utónév vége van a névnek. Ezt ugyanis még sehol nem olvastam. De hogy igazam van, bizonyíthatom a népnyelvből, a melyet — azt hiszem — mind a két párt elfogad alapnak.

A nép nem ismer doktori s rendszerint nem ismer nemesi és főnemesi címet sem. Arra tehát, hogy a nép fia hogyan jelölne meg a doktorokat, nemeseket és főnemeseket, példát *se pro, se contra* nem igen lehet felhozni. De ismer, sokszor pedig csinál a nép másfajta jelzőket, a melyek épen úgy az illető névhez járulnak, mint a doktori, nemesi, főnemesi cím, sőt épen olyan alkotórészeivé lesznek. Csinálja pedig a nép ezeket a jelzőket egyrészt azért, mert névrendszerünk tökéletlen, a mi annyit jelent, hogy a névviselésnek azt a célját, a miért megalkották, nem is közelíti meg. Minden embert nem jelöl meg ugyanis úgy a neve, hogy a személy-

is az marad. Szellemi kincsekre, szellemi nevelésre szükség lesz minden nemzedéknek.

Szüksége lesz minden nemzedéknek a Tanári-kör azon törekvéseire, hogy kulturmissziója révén a társadalomban érdeklődést keltsen az iskola életbevágó kérdései iránt, hogy a nagyközönséget nemcsak közelebb hozza, hanem bele is vonja az iskola tanítva-nevelő munkájának abba a részébe, mely a szülői ház közreműködése nélkül meddő marad. S a Tanári-körnek ez a legspeciálisabb feladata természet szerint más tényezőre át nem ruházható; s a mennyire nagyfontosságú, annyira méltó is mindenkor a meleg felkarolásra.

Ha pedig az Eperjesi Tanári-kör működésének abban a részében, a melyet a pedagógián kívül eső tudományos ismeretek népszerű terjesztésében fejtett s fejt ki, valaha lankadás állana be, ennek oka semmiesetre sem lesz a buzgóság megfogyatkozása, vagy a feladatok és célok tudatának homályba borulása, hanem egyedül az, hogy a Tanári-kör diadalmas munkája már a maga felnevelt hajtásaiban is méltó folytatást nyerhet; hogy sikerült már neki a feladatok tudatát annyira közkinccsíteni, hogy az új szervek gyámkodás nélkül is léphetnek előtérbe.

Akkor a Tanári-kör boldog megnyugvással adja át majd ezt a tért műve folytatónak s büszke öntudattal mondhatja nekik Tompa Mihály travesztált szavaival: „Fiaim, most ti énekeltetek!”

Wick Béla.

Ha városunk közművelődési intézményeit megfigyeljük, örömmel látjuk, hogy a régiak mellett újak is keletkeztek, a melyek hogy szükségesek, bizonyítja a virágzásuk: ilyen intézmény a Tanári-kör, a mely a helybeli két főgimnázium tanáraiból alakult oly célból, hogy egyrészt a középiskola ügyeinek tárgyalása és eszméinek közlése által minél terjedelmesebben világítsa meg a tanítás és nevelés dolgait, másrészt hogy a társadalomban mint egységes és öntudatos tényező lépjen fel, hogy szellemi erejét annak javára fordítsa. Széchenyi István gróf kora óta nagy erőhöz juttatta drága nemzetét egyik eszméje: az egyesülés. Ebben találják az érdeklődő tanárok is az erő forrását és így történt, hogy tizenegy év előtt megalakult a Tanári-kör, a melyet az a nagyon érzett lelki szükség teremtett meg, hogy az egy magyar nemzeti közműveltség szolgálatába álljon minden magyar. 1895. április 28. ikán alakult meg a Kör 15 taggal; elnöke bold. Schlott Gyula kir. kath. főgimnáziumi igazgató, jegyzője dr. Szigeti Lajos ág. h. ev. koll. főgimn. tanár lett. Azóta a Kör elég változatos irányú, komoly és serény tevékenységet fejtett ki és a mint az alkalom adta, megtárgyalta azokat az ügyeket, a melyek az oktatás és nevelés fejlesztésére, az ifjúság jellemének és erkölcsi lényének emelésére szolgálnak; ilyenek a sok közül: a tanárképzés, a tanterv-revizio, a fegyelmelés, az akarat- és jellemfejlesztés, az ezredévi ünnepelés, a tornaverseny, a polgári iskola, a rajzoktatás, a középiskolák bajai, a filozófia tanítása, a játékdélutánok, az egységes közép-

azonosság kétségtelen legyen, hiszen azonos nevű ember ezer meg ezer van az országban s akkor lenne a névviselés rendszere tökéletes, ha minden néven csak egy ember élne, a mi azonban kivihetetlen. A gyakorlati élet kijavítja aztán a hibát úgy, hogy jelzőt tesz a név elé (de sohse utána) s lesz az egyik ember *Barna* Farkas Pál, a másik meg *Szöke* Farkas Pál.

De másrészt csinálja a népnyelv ezeket a jelzőket pajkosságból, tréfából is, a minek legtöbbször az lesz a vége, hogy szintén hozzánőnek a névhez, de szintén mindig az elejére, pl. Négyszemű (= pápaszem) Nagy Pál. Hogy a jelző az utónév után sohsem jöhet, lényesen igazolja az a tünet, hogyha egy családban pl. két azonos nevű unoka van, ezeket — ha másképen nem tudják — megjelölik az apjuk utónévéről, de ezt az utónevet az unokák családi és utóneve közé szúrják. Ennélfogva, ha Magyar József van egy családban kettő, az egyiket Magyar-*András* Józsefnek, a másikat Magyar-*Gergely* Józsefnek fogják hívni.

Ugyancsak a családnév elé jön a betűkkel való megkülönböztetés; pl. B. Füle István, K. Füle István, a mi sokszor vagy a fentemlített jelző (pl. barna), vagy a nemesi előnév megrövidítése.

Mi következik most már ebből a mindennapos és

iskola stb. A Kör egy-két havi időközökben ülést tart egyszer a kir., máskor a koll. főgimnáziumban és ezen alkalmak a kölcsönös okulás, rávezetés és megértés tényeire vezetnek, a miből ama közügy nyer, a melyet a Kör szolgál. Gyakorlati előadást is tart a Kör egyes osztályokban, hogy bemutassa, hogy miképpen nyernek megvalósítást amaz eszmék, a melyekről máskor elméleti fejtegetést adnak. — A Kör a társadalommal is érintkezésben van, a mennyiben az iskola szűk falain kívül is szolgálja a nemzeti ügyet, a midőn egyrészt maga népszerűsíti a tudományokat, másrészt megbecsüli ezeket abban, a ki a nemzeti közművelődés kitűnő munkása. Így történt, hogy 1898-ban megünnepelte Csengey Gusztáv theol. tanár, jeles és fáradhatatlan írónk 30 éves tanári és irodalmi működésének évfordulóját. Nagy öröme szolgál a Körnek, hogy a társadalom mindinkább megismeri törekvéseit ama felolvasások útján, a melyeket már 10 éve tart; a Kör ezen felolvasó-évtizedének befejezését a most folyó téli évadnak utolsó előadásában különös fényvel óhajtott tegnap megülni. A Körnek ezen ünnepe egyszersmind köszönet volt a közönség iránt, a mely a felolvasásokat támogatta; a köszönet abban is nyilvánkozott, hogy a befejező előadásnak több pontja között kettő ainnaz ifjúságnak az éneke volt, a melynek érdekében adóztatja meg magát a közönség a két főgimnáziumi tanulmányi-alap javára. Az előadás fénypontja dr. Havass Rezső kir. tanácsos, a Magyar Földrajzi Társaság alelnökének, mint kiváló szakembernek Dalmáciáról szóló előadása volt. Még az is emelte az ünnepi hangulatot, hogy a Kör ezen előadását a Széchenyi-kör szives közreműködése támogatta. Öröndetes dolog, hogy egy idősebb és erős közművelődési intézmény egy fiatalabbat és kevésbé erőset támogat, — hiszen mindkettő a magyar nemzeti kultúra erősítését munkálja. Ily körülmények közt a Kör méltóan ünnepelte meg a felolvasások első évtizedének befejezését.

Tizenegy év kevés egy intézmény életében, de elég arra, hogy életrealitását bebizonyítsa: a Kör belső élete, a társadalommal való érintkezése mindinkább erősödik és így fejlődése biztos alapon áll. Ha a Kör úgy munkálkodik, a mint buzgó tagjai tették eddig, úgy tovább is fog virágozni; a munkások hosszú sora fáradozott a siker érdekében, a mely igen becses erkölcsi haszon kívül ama szép pénzüsszegben mutatkozik, a melyet a tanulmányi kiránduló-alap javára létesített két intézetnél: ez már több 1000 koronára emelkedett. Az 1905/06 évi tisztviselői a körnek: *Fakobei* Dezső elnök, *Teltsch* Kornél jegyző, *Vujss* János pénztáros, a ki a felolvasások nehéz ügyében fáradhatatlanul buzgólkodott.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

— Helyreigazítás. A FELVIDÉKI HIRLAP márczius 25. iki számában Székely Adolf úr a Széchenyi-kör közgyűléséről szóló referációjában azt írja, hogy „Mata-vovszky Béla kir. tanfelügyelőt, eddigi választmányi ta-

magyar vidékeken bárki által észlelhető tünetből? Az, a mit *Szily* Kálmán és *Tóth* Béla is állítanak; de más alapon. Hogy t. i. minden jelző, a mi bármiképen a névhez járult, a név elé jön és sohasem az utónév után. Már pedig ha így állunk ezekkel a népies jelzőkkel, logikai szükségszerűség szerint ez alá a szabály alá kell esniök a doktori, nemesi és főnemesi címeknek is, és ha magyarul a jelzők csak a név elé írhatók, azoknak a név után való tétele *eo ipso* magyartalan, tehát helytelen is.

Ezzel a kérdéssel tisztába jöven, áttérhetünk a feleség nevére, a mely sorrend azért is megfelelő, mert a második vitás pont megoldásához szintén ad érveket.

Már Werbőczy Hármaskönyve kimondta, hogy az asszony az ura nevével kapja s viselheti azt, ha özvegy-ségre jut is. Ez a törvény parancsa ma is. Hogy ez a névviselés nem kötelező, hogy tehát a férjes asszony használhatja a születési nevét is: azt a fent jelzett szabályból bárki kiolvashatja. Ha azonban viseli, akkor első kérdés lesz: mi az ura neve s milyen sorrendben irandók, illetve ejtendők e név alkotó elemei.

A férj neve először is akkor teljes, ha a vele összeforrott jelzőket sem hagyjuk ki belőle; tehát ha a doktori, nemesi vagy főnemesi címeket is kitüntetjük.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

got, a jelölő-bizottság ezúttal nem jelölte s így természetesen az igazgató-választmányi tagok sorába nem került be. A jelölő-bizottság tapintatos eljárása általános megnyugvást és elismerést keltett. A valódi tényállás és az igazság érdekében tartozó kötelességének ismeri a Széchenyi-kör elnöksége kijelenteni, hogy az igazgató-választmány márczius 14-iki gyűlésében igenis jelölte Matavovszky Bélát igazgató-választmányi tagnak s a mikor erről Matavovszky Béla értesült, az elnökséghez intézett levelében ő maga óhajtott, hogy az igazgató-választmány tekintsen el az ő jelölésétől s törölje a jelöltek sorából. Levele alapján az igazgató-választmány márczius 18-iki gyűlésében Matavovszky Béla kérését teljesítve, őt a jelöltek sorából törölte. Ez a tényállás.

HIREK.

— **Nemesi előnév.** A király *Bethlenfalvi* Antal kassai ítélőtáblai bírónak, *Bethlenfalvi* Imre honvéd-főhadnagyának és *Bethlenfalvi* Ernő földbirtokosnak, valamint törvényes utódaiknak — magyar nemességük és czimerük épségben tartása mellett — a «Bethlenfalvi» előnevet adományozta.

— **Kinevezések.** A földmívelésügyi miniszter — Szakmáry Dezső lemondása folytán — Sárosvármegye közgazdasági előadójává *Lukovits* Aladár gazdasági-egyesületi titkárt nevezte ki.

Sárosvármegye főispánja a dr. Bánó Dezsőnek szolgabíróvá történt megválasztása által megüresedett közgazgatási gyakornoki állásra *Szeghy* Andor tapolybesztercei lakost nevezte ki.

— **Hymen.** *Mihályffy* László, a kassa-oderbergi vasút mérnöke márczius 24-ikén vezette oltárhoz *Fái* Lenkét, néhai *Fái* Béla hirlapíró leányát Eperjesen. Násznagyok voltak a menyasszony részéről *Pál Imre* m. kir. posta- és távirtdaigazgató, a vőlegény részéről *Mihályffy* József székesfővárosi főmérnök. Az esketési szertartást *Zaborovszky* Béla esperes plébános végezte a «Szent Miklós»-főtemplomban.

— **A sajtó köréből.** *Lenkei* Zsigmond, a BUDAPESTI HIRLAPNAK tíz éven át volt főtisztviselője, a Magyar Újságkiadók Országos Szövetségének jegyzője s az Újságkiadók LAPJÁNAK szerkesztője az ÁLTALÁNOS TUDÓSÍRÓ kebelében megalakult VIDÉKI LAPOK Központi Hirdetési Osztályának igazgatójává nevezetett ki.

— **Tulipán.** Eperjesre is elértek már azok a szép tulipán-jelvények, a melyeknek hordását Budapestben kezdték meg a hazafias érzelmű hölgyek és urak. Melegen üdvözöljük e viselet helybeli terjesztőit, mert a nemzetiségi vidékeken még élénkebb tevékenységre van szükség s még lelkesebben kell ápolni a hazafias szellemet.

— **Jogász-zászló.** Az Eperjesi Joghallgatók Testülete díszes zászló beszerzését határozta el, a melynek ünnepélyes felavatása valószínűleg május havában lesz. Zászlóanyának báró *Prónay* Dezsőné, az evang. egyházi

és iskolai egyetemes felügyelő neje és húsz helybeli úrnőt, koszorúleányoknak pedig húsz úrhölgyet fognak felkérni. A felavatás napján díszelőadás lesz a színházban.

— **A magyar nyelv a hitoktatásnál.** Egy Sárosvármegyei földerült eset alkalmából a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter kimondta, hogy miután az állami elemi iskolákban minden tantárgy magyarul tanítandó, e tekintetben a hit- és erkölcs tanításánál sem tehető kivétel. Az ellen, hogy az áll. el. iskolák első és második osztályában a hit- és erkölcsi oktatásnál a növendékek anyanyelve kisegítő nyelv gyanánt használtassék, nem tehető kifogás; a harmadik osztálytól kezdve azonban a hit- és erkölcs tanítás kizárólag magyarul tanítandó.

— **Halálozás.** *Maibaum* Miksa, szepesváraljai kereskedő márczius 22-ikén Szepesváralján elhalálozott. Az elhunytban dr. *Maibaum* Arthur eperjesi ügyvéd édesapját, dr. *Munk* Lipót kisszebeni ügyvéd pedig apósát gyászolja.

— **Jótekonyság.** A helybeli orth. izr. nőegylet — tekintettel a közelgő húsvétra — 200 koronát osztott ki a szegények közt, a mely összeghez a nevezett nőegylet elnöke, özv. *Moskovics* Mórné 100 koronával járult hozzá. — *Goldmann* Ilona a Hétháron tartott táncmulatságon a helybeli orth. izr. nőegylet javára 10 korona 60 fillért gyűjtött. — Dr. *Halmos* Károly ügyvéd a vasárnap megtartandó jótekonycélú előadás javára 50 koronát adományozott.

— **Műkedvelő-előadások.** A Magyar Vöröskereszt-Egylet Eperjesi Osztálya — részben az eperjesi kórház-alap és részben az eperjesi népkönyha javára *ma és holnap* — a rendes színházi helyérek mellett — műkedvelő színelőadást rendez, a következő műsossal: I. «*Hol a férj?*» vígjáték egy felvonásban; írta *Potier*. Személyek: *Duboarg*, nyugalmabavonult tengerész-kapitány; *Andor* Sándor. *Pál*, öcsöce: *Matherny* Gusztáv. *Ernesztin*, *Pál* neje: *E. Nagy Olivérné* Kázmér, ismeretlen úr: *Beliczky* Kálmán. — II. «*A másé*», vígjáték egy felvonásban. Személyek: *Honeyball* Pál: *Bánó* Dezső dr. *Katalin*, *Honeyball* neje: *Kösch* Zsófia. *Margit*, *Honeyball* húga: *Urbán* Elly. *Swopington*, *Honeyball* barátja: *Both* Tamás dr. *Census* Jeremiás: *Farkas* Lajos. *Eliz*, szobaleány: *Dóbiás* Ida. — III. «*A róssa temetése*», szövegét írta *Várad* Antal, zenéjét szerezte *Gaal* Ferencz (op. 28); előadja *Fábray* Viktor vezetése alatt: a theol. akadémiai kiskar, a cs. és kir. 67. sz. gyalogezred zenekarának orchesterkisérete mellett. — IV. «*As egyetlen leány*», vígjáték egy felvonásban; írta *Fredró* Sándor, fordította *Radnótfáy* Sámuel. Személyek: *Szumbalinszky*, földbirtokos: *Bereziczy* Elek. *Paula*, leánya: *Zavatzky* Mimike. *Gomójtó* Máttyás, litvániai földbirtokos: dr. *Ghillány* György. *Agatha*, neje: *Bereziczy* Elekné. *Ratatszky* Kázmér, podoliai földbirtokos: *Bulissa* Károly. *Lujza*, neje: *Ibrányi* Hanna. *Camilla*: *Úsz* Irénke. *Pepi*: *Dlugolinszky* Berta. *Darzsinszky* Ágost: *Richnavszky* Oszkár. *Mareczky* Henrik: *Németh* Béla. *Boldi-*

zsár, öreg szolgáló: *Dobay* József dr. (Történik *Szumbalinszky* birtokán.) *Pénztáros* *Holénia* Béla. *Rendező* *Saly* Győző. *Súgó* *Znakovszky* József. — Az előadások 1/2 8 órakor kezdődnek; pénztárnyitás este 7 órakor. A jótekonycél érdekében felülfizetéseket köszönettel fogad és nyilvánosan nyugtázza az Osztály elnöksége.

— **Az eperjesi kir. kath. főgimnázium Ifjúsági Tornaköre** ápr. 1-jén, d. u. 3 órakor a főgimnázium tornacsarnokában tornaünnepet rendez. Sorrend: 1. Bevonulás és föllálás. 2. Műgyakorlatok fabottal. Vezeti *Vény István* VIII. o. t. 3. Kezdők tornázása lovon. Vezeti *Marczinkó* Andor VII. o. t. 4. Versenyek: a) magasugrás — függeszekedés kötélén és b) magasugrás — magasnyújtó. 5. Buzogány-iskola. Bemutatja *Korba Mihály* VIII. o. t. 6. Képzettek tornázása magaskorlátan. Vezeti *Kizák Bertalan* VIII. o. t. 7. Eredmények kihirdetése és kivonulás. A sorrend lefolyása alatt az intézeti Ifjúsági Zenekör játszik.

— **Tisztújítás.** Az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-ifjak Egyletének választmánya a következőképpen ejtette meg a tisztújítást: alelnök lett *Fried* Simon, titkár *Bohrandt* Lajos, jegyző *Schreiber* N. Ignác, pénztáros *Theisz* Ármin, háznagy *Poloczek* Artúr, ellenőr *Vogel* Béla, könyvtáros *Schnitzer* Samu. Elhatározta még a választmány, hogy április hónapban egy, esetleg két felolvasóestélyt rendez.

— **Választás.** Az Eperjesi Kerületi Betegsegélyző-pénztárnál megüresedett másodtisztviselői állást márc. 28-ikán töltötték be. *Rubovics* S két és *Fekete* Jenő egy szavazatával szemben, négy szavazattal *Hoffman* Antal pozsonyi betegsegélyzőpénztári tisztviselőt választották meg erre az állásra.

— **Államsegély.** Az eperjesi iparostanoncz-iskola számára az 1905/6. tanévre 1200 kor., a kisszebeni iparostanoncz-iskola számára pedig ugyancsak az 1905/6. tanévre 800 kor. államsegély utalványoztatott.

— **Iskolai segély.** Az országos magyar izraelita közalap bizottsága a *kurimai* izraelita hitközségnek, az általa fentartott elemi iskola céljaira, említett alaptól 100 kor. segélyt utalványozott.

— **Óvodai államsegély.** Az Eperjesi Széchenyi-kör által fentartott *sóvári* óvoda 1906. évi szükségletére a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 600 kor., a m. kir. pénzügyminisztérium pedig 480 kor. államsegélyt utalványozott.

— **Utalványozások, engedélyezések.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium a *singléri* áll. el. iskolai épület helyreállítása alkalmából teljesített munkák után 1985 koronát; a *palocsai* áll. el. iskolaépületben fellépett gombásodás megszüntetése végett teljesített munkák költségeire 2081 kor. 71 fillért, és a *totraslavicsai* áll. óvoda elhelyezésére szolgáló épület felépítése alkalmával teljesített munkák végjárdósága fejében 4623 kor. 75 fillért, összesen 8690 kor. 46 fillért utalványozott. Továbbá a *magyarkaproncsai*

őkben ülést tart... zumban és ezen... és megér... közügy nyer, a... adást is tart a... assa, hogy mi... mék, a melyek... — A Kör a... mennyiben az... nemzeti ügyet... tudományo... a ki a nemzeti... történt, hogy... heol. tanár, jeles... rodalmi műkö... olgál a Körnek... eri törekvéseit... r 10 éve tart... zését a most... önös fénynyel... ezen ünnepe... iránt, a mely... abban is nyi... bb pontja kö... lt, a melynek... nség a két fő... előadás fény... Magyar Föld... szakembernek... is emelte az... előadását a... ogatta. Örven... közművelődési... őset támogat... tura erősítését... méltóan ünne... k befejezését... en, de elég arra... r belső élete... bb erősödik... Kör úgy mun... g, úgy tovább... ra fáradozott... kölcsei hasznon... k, a melyet a... t két intézet... t. Az 1905/06... elnök, *Teltsch*... a felolvasások... ott.

KÖR.

... LAP márczius... nyi-kör köz... hogy „Mata... asztmányi ta... timentből? Az... nak; de más... árnikiépen a... utónév után... ies jelzőkkel... abály alá kell... neknek is, és... thatók, azok... artalan, tehát... etünk a tele... telelő, mert a... ad érveket... ndia, hogy az... t, ha özevgy... s. Hogy ez a... rjes asszony... nt jelzett sza... eli, akkor első... rrendben iran... a vele össze... tehát ha a... kitüntetjü...

Mindez együttvéve lévén a férj neve, az egészhez s az egész név viseléséhez van jogilag igénye a feleségnek, mert nincs törvény, a mely a név egyes elemeinek viselésétől a feleséget eltitaná. Tehát ha dr. a férj, az ő felesége dr. Kiss Jenőné; ha nemes, akkor *Cseglédi* Bőjtös Istvánné s ha gróf, akkor *gróf* Zichy Péterné. Ez a jog parancsszava.

De ezt ajánlja a czélszerűség is. Jeleztem már, hogy névrendszerünk tökéletlen s a gyakorlat kénytelen expediensekről gondoskodni. Miért ne ragadnánk meg azt a kézenfekvő expedienst is a személyazonosság minél biztosabb megjelöléséhez, a mely pl. a doktori czímben nyilvánul s miért írának — *Toth* Béla példája szerint — Nagy Lászlónét a tíz Nagy Lászlóné közül arra is, a kinek dr. az ura?

De erre fel szokták hozni, hogy ma már az asszony is lehet dr.! Hogyan tudjuk tehát a dr. Nagy Lászlóné névből azt, hogy az asszony-e, vagy az ura-e a dr.?

Ezt a kérdést is szépen meg lehet oldani, mert bölcs a magyar törvény és fordultos a magyar nyelv. Épen most említettem, hogy az asszony nem köteles férje nevét viselni; vagyis nevezheti magát a diplomás nő így: dr. Csapó Eszter, akkor aztán tudja mindenki, hogy neki doktori diplomája van. Ha pedig a férjes mivoltát is ki akarná tüntetni, utána írhatja a dr. Csapó

Eszter után, hogy férj. Sántha Gézáné, vagy ha az ura is dr.: férj. dr. Sántha Gézáné.

A mi a vitás kérdés másik oldalát illeti, a most felhozott példák írásmódjából is láthatja mindenki, hogy a női név alkotórészeinek sorrendjére nézve mi a nézetem. Az, hogy a mint a férj nevénel az utónév teendő a név végére s előre jön minden jelző, ezt a sorrendet meg kell tartani a nő nevében is; vagyis mindössze a férj nevéhez odairandó a -né s megvan a nőnek az a neve, a mit házas állapota alapján használhat, a mely névhez hozzáfűzheti a születési nevét is, nagyobb biztonság és pontosabb megjelölés kedvéért, így: dr. Nagy Lászlóné szül. Fényes Mária. Ez a kettős név nem rontja le, sőt megerősíti azt a szabályt, a miből kiindultunk, hogy t. i. utónévvel kell végződnie magyarán minden névnek.

A -né képző pedig, ha a férj családi és utónévét is használjuk, a név más alkotórészeihez nem ragasztható; minélfogva a Nagy Lászlóné dr.-né két okból is hibás és magyartalan.

Még ha a doktor címet a foglalkozás megjelölésének vesszük is, a mint hogy a nép orvost jelöl vele rendszerint, akkor sem teszi az utónév után, mert ilyenkor a népnyelv utónevet nem mond, a mi — mint *Toth* Béla igazolta — helyes. És akkor hozzáfűzi esetleg a -né, de ez nem érv az ellenkező nézet támogatására,

a mennyiben a doktor ilyenkor nem címet, de foglalkozást jelent, a mely pedig a magyarban mindig a név után jön. Ha ilyenkor kapcsolja a népnyelv a -né, a doktorhoz, ugyanezt a képzőt nem teszi a családnév után is. Tehát ha erre a kérdésre felel:

— Ki volt itt? — ezt mondja:
— A Gombos doktorné; és sosem így válaszol:
— A Gombosné doktorné.
Sőt legtöbb esetben — ha családnevet mond a nép — nem fűzi a foglalkozást jelző szóhoz a -né, hanem azt mondja:
— A Gombos doktor felesége.

Még néhány helytelen névhasználatra kell ramutatnom, a melyekkel a férjes nők megjelölésénél találkozunk. Ezek: Nagy Mária szül. Fényes, Nagy Mária, Nagy-Fényes Mária, Nagyné Mária.

Nemcsak törvényben gyökerező alapjuk nincs ezeknek a névképzéseknek, mert a nő csak a férje nevét viselheti s nem valami örült zagyalékot mindkettőjük nevéből, hanem a néviselés célját sem képesek szolgálni, mert nem segítenek a személyazonosság pontos megjelöléséhez. Arról pedig ne is beszéljünk, mennyire magyartalan az ilyenfajta névképzés, mert azt bizonyára mindenki érzi, a ki csak némileg érti szép nyelvünket, a melyet valóban kár így megrontani. *Dr. Raffay Ferencz.*

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, vándorhat, éjjeli izzadást.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárterekben — Ára ötvengyint 4— koroná

áll. el. iskolaépület helyreállítási költségeire 4021 kor. 76 fillért és a *kisszebeni* áll. elemi iskola részére szükséges butorok költségeire 913 koronát engedélyezett.

— **Segélyek.** Horváth Károly palocsai áll. elemi iskolai tanító részére 50 kor., Faludi Ferencz demétei áll. elemi iskolai tanító részére 40 kor., Csiszárk Mihály fulyáni gör. kath. elemi iskolai tanító részére 30 kor.; Kanyuscák Józsefné, Mihalics Mihályné, Moszkva Jánosné, Sárpatoky Sándorné, Sima Andrásné és Szeredai Tamásné tanítók özvegyei részére egyenkint 20 kor. államszegély engedélyeztetett.

— **Választmányi ülés.** A Sárosvármegyei Ált. Népművelőegyesület választmánya az eperjesi állami tanítónőképző-intézet tornacsarnokában április 9-ikén délután 2 órakor gyűlést tart.

— **A magyar ipar érdekében** Eperjesen megindított mozgalom mind szélesebb körre terjed ki s nemsokára alig lesz család, amely nem kötelezte volna magát arra, hogy szükségleteit hazai forrásból szerzi be. A kötelező nyilatkozatnak pontosabban megállapított szövege a következő:

„Alulírottak a magyar iparvédelem országosan megindult hatalmas mozgalomhoz csatlakozunk s ebből folyólag aláírásunkkal kötelezzük magunkat, hogy

1. ruháinkat csak magyar czégnél s lehetőleg magyar anyagból készíttetjük;

2. csak azon kereskedőknél és iparosoknál vásárolunk, akik kötelezik magukat magyar iparcikkre állandó elárúsítására, illetve felhasználására, ezeket hitelesen megjelölik és az Országos Magyar Védőegyesület által küldendő Védőtáblán felsorolják, a táblát pedig 1906. évi május hótól kezdve kirakataikban kifüggesztik;

3. minden bevásárlásunknál honi iparcikket követünk és hazánkban nem gyártott iparcikket is csak oly kereskedésben veszünk, ahol Védőtábla ki van függesztve.”

A helybeli kereskedők legtöbbje csatlakozott már a mozgalomhoz s belépve a Magyar Védőegyesületbe, a helybeli mozgalom vezetői által aláírt táblák láthatók a kirakataikban e belépés igazolásul. — Itt említjük meg, hogy a Magyar Védőegyesület eperjesi osztályának megalakulása — miután szerdán megtartották az előértekezletet, — ma d. e. 11 órakor lesz a városháza tanácstermében. A meghívókat dr. Csáthy Ágost és Oszwald Károly bocsátotta ki.

— **Syndetikon** ragaszt mindent! 12, 20, 32, 40 és 50 fillérré kapható Eperjesen Cattarinonál.

— **Az eperjesi ügyvédi-kamara** ezennel közhírré teszi, hogy dr. Kux Vilmos lipótújvári ügyvédet — zsolnai kir. közjegyzővé történt kinevezése okából — saját kérelmére, a kamara ügyvédnévjegyzékéből törölte.

— **Felolvasóestély.** A Tanári-kör március 24-ikén tartotta ezidei utolsó felolvasóestélyét, a melyen *Vujcs* János kir. kath. főgimn. tanár számolt be arról az útról, a melyet az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület 42 tagja társaságában Pécsen tartott közgyűlés után Boszniában és Herzegovinában megtett. — A felolvasás két részből állott. Az elsőben rövid történeti áttekintés után Bosznia és Herzegovina természeti szépségeit, városait s azt a saját szerű, keleties vonásokkal jellegzett életet mutatta be, a melyben annyi érdekességet, sőt szokatlanosakat fedez fel a Nyugat embere, ha szemlélésébe merül. A másik részben annak az egyszerű, a modern kultúrától alig érintett népnek erkölcsi felfogását s az azon alapuló társadalmi viszonyokat, életmódját, szokásait — a mint azok mindennapi munkája, foglalatosságai és szórakozásai közepette megnyilvánulnak s őket teljes mivoltukban bemutatják — tüntette fel. A különben is érdekes és magyar vonatkozásokkal át, meg átszótt felolvasást élénk érdeklődéssel hallgatta a nagy számban megjelent közönség s gyönyörködött a sok szép vetített-képben, a melyeket a Bosznia-Herzegovinai Országos Múzeum bocsátott a felolvasó rendelkezésére.

— **Theologiai internátus.** A kollégiumi theologia-akadémiának árok-utcai internátusa július 1-jére készül el s a jövő tanév kezdetével adják át a kétemeletes, nagy épületet rendeltetésének. A berendezés kérdésében ápr. 4-ikén lesz egyházkerületi közigazgatási-bizottsági ülés, a melyen dr. *Szlávik* Mátvás dékán és *Draskóczy* Lajos lelkész vesznek részt Eperjesről.

— **Fehérneműt és ruhát** kímél mindenki, ha a Haltenberger-féle kassai gőzmosó- és festőudében tisztítat. Átvételi iroda Eperjesen: *Theiss* Ármán gyermekjáték- és díszmúráru-üzletében.

— **Az eperjesi Ev. gyámintézeti Nőgyűlés** márc. 26-ikán tartotta meg tavaszi közgyűlését *Mosinszky* Gyözné elnökle mellett. A gyűlés tárgyai közül leginkább a számvizsgálatról szóló évi jelentés hívta fel a figyelmet, a mennyiben öröndetes tényként jelentették, hogy az egyet vagyona ismét szépen gyarapodott s már a tizenhét ezer koronát meghaladja. Szegények gyámoltására több mint 600 koronát fordított tavaly az egyet. A két diakonisszáért a pozsonyi anyaháznak 600 koronát fizetett; eltartásuk, a lakást s fűtést nem számítva, szintén 600 koronába került. Hagyo-

mányokból az 1905 évben 1000 koronán felül jutott a diakonissza-alapnak. Örömmel jelentették azt is, hogy mily szép eredménye volt a nőgyűlés gyűjtésének a templom megújítására, hogy rövid két hónap alatt 5000 koronát gyűjtöttek össze a nők a gyülekezet nem nagy számú tagjai között. Az egyleti tagsági-díjakból kevesebb folyt be, mint az előző években, a minek természetes magyarázatát a nagyfokú templomi adományozásokban kell keresni. Intézkedett a gyűlés a tagsági-díjak gyűjtésére nézve; ez évben is tíz hölgy vállalkozott arra, hogy a tagsági-díjakat beszedi. A renovált templom tisztántartása nagyobb gondot igényel, egy, hölgyelből álló bizottságot választottak, a kiknek kötelessége, hogy havonként felváltva gondoskodjanak a tisztántartásról.

— **Háziasszonyok panasza.** A tífuszjárvány megszüntése és a húsvéti ünnepek közeledte — ügylátszik — újból tápot ad a legszükségesebb tápláléknak, a tejnek hamisítására, vízzel való keverésére. A városi előjáróság ne szüntesse be az eddigi szigorú tejszabályt, mert a tífusz újra kiüthet s mert a lelketlenségnek az élelmiszerek hamisítása terén — kellő ellenőrzés hiánya esetében — nincs határa.

— **Színházi hír.** *Micsely* F. György társulata egy hét óta játszik, zsúfolt házak előtt, Sátoraljaiújhelyen. Eddig csupa ujdonság került színre s az újhelyi lapok nagy magasztalással írják az előadásokról. Különösen jeles erőnek bizonyult *Margó* Zelma, a társulat operett-primadonnája. Ilyen körülmények között kétszeres érdeklődéssel nézhet közönségünk az április hó végére ígért rövid szini-szezon elé.

— **Villamvilágítás Bártfán.** Bártfa sz. kir. város a bártfafürdői társasággal együtt óhajtotta a villamvilágítást a városban és a fürdő területén létesíteni. Minthogy azonban e két tényező most nincs jó viszonyban egymással, a részvénytársaság nem akar többé a várossal tárgyalni sem ez ügyben. Ennélfogva a város újabb ajánlatot kér a vállalkozó cégtől, Ganz és Társától s megpróbálja saját erejéből létesíteni a villamvilágítást.

— **Bizottsági tagok névsora.** Sárosvármegye törvényhatósági bizottsági tagjainak 1906. évre szóló névsora most jelent meg. — 359 tagja van a vármegyei közgyűlésnek, a kik közül virilis 175, választott tag 173 és tisztviselő 11. A tisztviselők sorából még 5 mint virilis és 9 mint választott tag szerepel. A három szab. kir. város lakosai közül Eperjesről 135-en, Bártfáról 20-an és Kisszebenből 15-en bizottsági tagok. Budapestről 20 tagja van a vármegyei közgyűlésnek; köztük az eperjesi kir. közjegyző is a kit budapesti lakosképen vettek fel a névsorba. Társadalmi állás szerint legtöbb a földbirtokos: 66; aztán jönnek a lelkészek 50-en s az ügyvédek 28-an.

— **Cselédek megjutalmazása.** A földművelésügyi miniszter, a főispán javaslatára, *Rusovics* Anna bártfai lakos, valamint *Saláta* József és *Tomkó* Mátvás jernyei lakosok, gazdasági cselédek részére egyenként 50 korona jutalomdíjat engedélyezett. A megjutalmazottakat egyúttal elismerő oklevéllel is kitüntette. *Rusovics* Anna Vass Rezső bártfai gazdaságában 56 év óta, *Saláta* József és *Tomkó* Mátvás pedig Szinyei Merse Pál jernyei gazdaságában 50—50 év óta szolgálnak. Úgy a jutalmat, mint az elismerést teljesen kiérdemelték.

— **A Magyar Kárpátgyűlés Eperjesi Osztálya** március 25-ikén tartotta választmányi gyűlését. *Uhlarik* Mátvás elnök megnyitotta örömmel konstatálja, hogy az Osztály rövid néhány hónapig tartó ténykedés után számottevő egyesületté lett, melynek immár 225 tagja van, mely szám még folyton emelkedőben van. Elnök indítványára a választmány mindazoknak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz, a kiknek ez Osztály gyors felvirágoztatása körül érdemeik vannak. Ezután *Szutórisz* Frigyes ügyvezető elnök a költségvetést mutatja be; e szerint az Osztálynak a tagsági-díjakból 446 korona, a központi segély címen ez évben pedig 200, összesen 646 kor. áll rendelkezésre, mely összeg a felolvasó-estély, a tájékoztató-táblák, a térkép költségeinek és az apróbb szükségleteknek a fedezésére fog fordíthatni; a 200 koronányi központi segély Sárosvármegye nyugati részét ismertető útiraj pályadíjával fog szolgálni. A térképet *Divald* műintézete fogja szolgáltatni. A kirándulási szabályzat egyhangulag elfogadtatott, a kirándulások tervezete azonban, az előrehaladt időre való tekintetből, szűkebbkörű bizottságnak adatott ki; e bizottság javaslatára legközelebb tartandó folytatódólag gyűlésen fog tárgyalni. A választmány végül nagy örömmel vette ügyvivő-elnöknek abbéli törekvését, hogy az Osztály kirándulási területén is kedvezményeket biztosítson a tagoknak. Eddig a következő kedvezmények vannak biztosítva: *Svablszka* lakásnál, fürdőnél és étkezésnél 15% engedmény; *Bártfafürdő* az elő- és utóidényben lakásnál 30%, gyógy- és zenedíj 50%, fürdőknél 30%-nyi, a fűdényben pedig lakásnál 10%-nyi kedvezmény; végül az *abosi vasúti állomáson* ételeknél

15%-nyi engedmény. E kedvezmények a rendes tagoknak és az Osztály kötelekébe tartozó családtagoknak szólnak; az arczképes igazolvány előmutatása szükséges.

— **Az Eperjesi Kölcsonös Segélyző Szövetkezet** március 25-ikén d. u. tartotta meg rendes évi közgyűlést *Tahy* József alispán elnökle mellett. Ezen, *Mayer* Endre theol. tanár vezetése alatt csendesen működő intézet ez évben is azzal az öröndetes jelentéssel szolgált tagjainak, hogy habár nehéz gazdasági viszonyok között kellett működnie, mert a nagy drágaság éppen a szerényebb sorsban élő embereket sújtotta, a honnan a Szövetkezet tagjainak legnagyobb részét kapja, mindamellett az intézetet semmi veszteség nem érte s az osztalék ismét emelkedett. A Szövetkezetnek összesen 614 tagja volt 2380 betéttel és 135,684 kor. 68 fill. összeggel. A tagok közül 1906. január 1-jén kiléphetett 225 tag, kik 62,818 kor. 64 fillért vontak el a szövetkezet forgalmi tőkéjétől. Az évi forgalom 234,422 kor. 48 fillért tett. A Szövetkezet vagyona legnagyobb részében 6%-os kölcsönökre volt kihelyezve, még pedig bekebelezés és jótállás mellett 102,734 kor. költségek értékekre 13,153 kor., összesen 115,887 kor. Nyereség- és veszteségszámlája szerint az összjövedelem 8416 kor. 63 fill., melyből, az üzleti költségek s igazgatósági és felügyelőbizottsági jutalékok levonása után, tiszta nyeresésként marad 5651 kor. 93 fillér. Eddig az volt a Szövetkezetnek nagy baja, hogy tagjainak harmad-része minden évben kilépett s a tőkének körülbelül egyharmadát kivette a forgalomból; a bajon úgy segítettek, hogy a tagsági éveket 5-re emelték s így csak az 5-ik év elteltével léphetnek ki a tagok, s a forgótőkének csak egy ötöd-része kerülhet ki a forgalomból. A Szövetkezet egészen független és semmi köze nincs a rosszhíru korona-szövetkezetekhez; tagjai csak betéteik arányában tartoznak felelősséggel. Fennállása óta legkevesebb 4%-os osztalékot adott betevőinek, a múlt évre majdnem 5%-ot ad, a mi igen szép eredmény, ha figyelembe vesszük, hogy pénzintézeteinkben 3-6% a kamatláb. Különösen alkalmas a Szövetkezet állandó tőke-elhelyezésre és kis betétekkel nagyobb tőkének gyűjtése. Nevezetesen pedig alkalmas gyermekek részére tőkét gyűjteni. Ha pl. valaki gyermeke részére hetenkint 2 koronát, egy esztendőben tehát 104 koronát tesz be, az 5 esztendő alatt 520 kor.-t takarít meg a kamatok nélkül; 20 esztendő alatt tekintélyes tőkét gyűjthet össze a mely mindenestre többet ér és biztosabb, mint a biztosító-intézetek által biztosított tőkék, a melyek azonfelül jóval drágábbak s igen sokszor teljesen elvesznek. A Szövetkezetnek tagjai között tényleg egy nagy rész kiskorú (legalább 1/3 része). Legkisebb betéti összeg, melyre egy-egy tag kötelezettséget vállal, hetenkint 40 fillér. Oly csekély összeg, melynek fizetésére minden gondosabb szülő kötelezheti magát. A szövetkezet kölcsönöket is ad, de csak tagjainak természetesen kellő fedezet s biztosíték mellett. Mióta a Szövetkezet fennáll, veszteségei, egy-kétszáz koronától eltekintve, nem voltak. Igazgatóságából, a mely kilenc tagból áll, három kilépett, de újra megválasztott, és pedig dr. *Kakás* Béla, a ki egyúttal az intézet ügyésze, dr. *Ghüllány* György és *Vessely* Vilmos; pótagoknak választottak meg *Saly* Gyözné és *Gregor* Endre. A felügyelőbizottságba újból megválasztott rendes tagnak *Szutórisz* Frigyes. A közönség figyelmébe ajánljuk ez intézetet, a mely közel 20 év óta működik áldásosan és sok szegényebb sorsú embernek tette lehetővé, hogy némi tőkét gyűjtsön.

— **Pályázati hirdetés.** A Magyarországi Kárpátgyűlés eperjesi osztálya Sárosvármegye túsztikai ismertetése céljából pályázatot hirdet a következő kérdésre: „Irássék le Sárosvármegyének a Tarca-folyótól nyugatra elterülő része, vagyis a Branyiszko, Palocsa, Kisszeben, Nagysáros és Abos által határolt vidék felolvasásra alkalmas, tanulságos útiraj alakjában.” A pályázat feltételei a következők:

1. Az útiraj személyes tapasztalaton alapulva, felölelje mindazt, a mi iránt minden ember érdeklődhetik: a szép tájakat, a nép jellemző viseletét, szokásait és egyéb nevezetességeit, kiválóbb kulturaintézetek stb.

2. Az útiraj alkalmas legyen egy felolvasóest betöltésére és felolvasása legfeljebb egy óráig tartson.

3. Kívánatos, hogy a szerző művéhez vetítésre alkalmas képeket is mellékeljen. Az egyesület ugyanis fenn-tartja magának a jogot arra nézve, hogy a mű jutalmazásán kívül minden egyes használható képet — darabját egy koronáért — megvásárol. Ha azonban szerző képeket nem mellékel, szükséges, hogy megnevezzen és körülírjon minden nevezetesebb tájat, minden műtárgyat vagy más nevezetesebb dolgot, a minek bemutatása kívánatos, az útirajhoz csatolt mellékleten, úgy, hogy a tárgyak utólagosan lerajzolhatók, vagy fényképezhetők legyenek. Az útirajnál 30—50 kép kívánatos. Már ismert képeket is lehet mellékelni; nagy súly helyezendő azonban arra, hogy új és jellemző

dolgok kerüljenek a képek közé.

4. A fő feladó pályázatára.

5. Az id. nevével tartalom szeptember let Eperjesi küldendők.

6. A me kerül és jel bontatik fe elégettetik nek. Eperjesi Kárpátgyűlés.

— **Pál**

vikában, v képző-inté lyekre me pályázati közőnséget polgármest tők, a hol

Sárosvá

czai és be

taira ápril

— **Szö**

tási Szöve

rendes kö

A gyűlés

elnök felo

bizottsági

Ezekből k

kor. 38 fill

ez évben

delte elsz

súlyozza,

kezdetben

szövetkeze

adott el a

— egy-ke

szűnt és a

árúkat. Si

rint — a

mérsékelt

nagyon c

ben czéj

önvédelm

csigázott

végén 299

A részj

Kétes vag

nincsenel

felülvizsg

bizottság

és *Zabor*

választot

Pál rakt

Andor l

részére,

ságukért

Bányász

don Lás

ság, *Fer*

megvála

árúk ért

6353 ko

2103 ko

tartaléka

15,766

és a fel

mentvén

nek az

viszony

—

tisztelt

magszül

kereske

képes, a

mény-m

—

10 órak

Egyesül

árú-és

kereske

— a me

kereske

hálával

az Egy

kájáért

adta a

elbírány

dolgoz kerülnének bemutatásra. A pályázatban nemtagok is vehetnek részt.

4. A főntebb körülírt feltételeknek legjobban megfelelő pályamű 200 korona jutalomban részesül.

5. Az idegen kézzel vagy frógéppel írott és a szerző nevét tartalmazó jelíges-levéllé ellátott munkák 1906. szeptember 15-ikéig a «Magyarországi Kárpátgyűlés Eperjesi Osztályának Elnöksége (Eperjes)» czíniére küldendők.

6. A megjutalmazott pályamű az Osztály tulajdonába kerül és jelíges-levéllé az Osztály ős i közgyűlésén bontatik fel; a többi dolgozat jelíges-levéllé ugyanott elégettetik, a művek pedig az Osztály irattárába kerülnek. Eperjes, 1906. márcz. havában. *A Magyarországi Kárpátgyűlés eperjesi osztályának választmánya.*

— **Pályázatok.** A honvéd főreáliskolában, a Ludovikában, valamint a közös-hadsereg katonai nevelő- és képző-intézeiben a jövő tanév elején betöltendő helyekre megjelentek már a BUDAPESTI KÖZLÖNYBEN a pályázati hirdetések. Vármegyénk alispánja értesíti a közönséget, hogy e pályázatok a főszolgabírák és a polgármesterek hivatalos helyiségében is megtekinthetők, a hol egyúttal a szükséges fevilágosítás nyerhető.

Sárosvármegye kir. tanfelügyelője a magyarkapronczai és bérczajai állami iskolák átalakítási munkálataira, április 20-iki lejáratl. versenytárgyalást hirdet.

— **Szövetkezeti közgyűlés.** Az Eperjesi Fogyasztási Szövetkezet március 2-ikén tartotta meg III-ik rendes közgyűlését a városháza közgyűlési termében. A gyűlésen *Köszeghy József* elnököt. *Halmi* igazgató. elnök felolvasta az igazgatósági, *Faltin Géza* felügyelő-bizottsági tag pedig a felügyelő-bizottság jelentését. Ezekből kitűnik, hogy az 1904/5 üzleti év végén 1122 kor. 38 fillér tiszta nyereség maradt; s ezt a közgyűlés ez évben — kivételesen — a tartalékalap javára rendelte elszámolni. Az igazgatóság jelentése hangsúlyozza, hogy az üzlet teljesen szilárd alapon áll; kezdetben ugyan a nagykereskedők némelyike — a szövetkezettel szemben — a behatás alatt — nem adott el árú a Szövetkezetnek; most azonban már ez — egy-két nagykereskedőt kivéve — teljesen megszűnt és a Szövetkezet mindenütt és előnyáron kap árúkat. Sikerült a Szövetkezetnek a — a jelentés szerint — a fogyasztási cikkek helybeli árát általában mérsékelten, mit az idez elő, hogy a Szövetkezet nagyon csekély nyereséggel adja el az árúkat, a mennyiben célja nem a vagyonosodás, hanem a fogyasztók önvédelme — a jelentés szerint — mesterségesen felcsigázott drágasággal szemben. A Szövetkezetnek 1905. végén 299 tagja volt, 481 teljesen befizetett részjeggyel. A részjegyek számát a közgyűlés 500-ról 600-ra emelte. Kétes vagy behajthatatlan követelése a Szövetkezetnek nincsenek. *Ferdinók* Belának a mérleg és a könyvek felülvizsgálásáért köszönetet szavaztak. A felügyelő-bizottságból alapszabályszerűleg kilépett *Szekely Pált* és *Zaborovszky Bélát* e bizottság tagjaivá újból megválasztották. *Halmi* Ede ügyvivő igazgató. *Boharszék* Pál raktárnok, *Kovács* György pénztárnok, *Pocsik* Andor könyvelő és néhai *Ernyey* Aladár örökösai részére, a Szövetkezet érdekében kifejtett munkásságukért, tiszteletdíjakat szavazott meg a közgyűlés. *Bányász* Mátyás, *Pocsik* Andor, *Zsemberi* Ricsó, *Verdon* László, *Verbócsi* József és *Vari* József az igazgatóság, *Ferdinók* Béla a felügyelő-bizottság új tagjaként megválasztották. A mérleg főbb adatai a következők: árú értéke 17,815 kor. 55 fillér; hitel (157 tagnál) 6353 kor., pénzkészlet 587 kor. 32 fillér; berendezés 2103 korona 16 fillér; üzletrészesek tőkéje 10,000 kor.; tartalékalap 437 kor. 05 fillér; 38 hitelező követelése 15,766 kor. 64 fillér. A közgyűlés az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a múlt évre vonatkozó felmentvényt megadta. Végül elutasították *Ignát* Józsefnek az igazgatóság határozata ellen — a szolgálati viszony megszüntetése miatt beadott felebbezését.

— **Legmegbízhatóbb mag-vásárló forrás.** Igen tisztelt Olvasóinknak melegen ajánljuk, hogy esetleges magszükségletüket csak *Bohrandt* J. V. eperjesi nagykereskedésében fedezzék, mivel ott kizárólag friss, csiraképes, a legmegbízhatóbb *erfurti* virág- és kertivetermény-magvak kaphatók.

— **Az O. M. K. E. közgyűlése.** Vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés harmadik évi közgyűlését Budapesten, az árú- és értéktőzsde nagytermében, a vidéki és fővárosi kereskedők nagyszámú részvétele mellett. A közgyűlés — a mely ily módon úgy jelentkezett, mint a magyar kereskedők évi egyetemes gyűlése — lelkesedéssel és hálával fogadta el az évi jelentést, köszönetet mondott az Egyesülés vezetőségének kitartó és eredményes munkájáért, tudomásul vette a múlt évi zárszámadást, megadta a felmentvényt, megállapította az 1906-iki költség-előirányzatot és az alapszabályszerű választásokat esz-

közölte. Nagyobb vitát provokált az önálló vámterület kérdése, a melyet Szabó Kálmán alelnök vetett fel, azt indítványozván, hogy mondja ki a közgyűlés, miszerint a külföldi államokkal kötött szerződéseket a kényszerűség hatása alatt tudomásul veszi, de feltétlenül követeli, hogy a külfölddel kötött szerződések lejárta előtt, az önálló gazdasági berendezkedés 1910-ben megtörténjen. Az indítvánnyal szemben a közgyűlés Sándor Pál nézetéhez csatlakozott, a ki utalt arra, hogy az alapszabályok szerint az indítvány nem tárgyalható ugyan, de mivel formai okokból nem kívánja megakadályozni a közgyűlés véleménynyilvánítását, a kérdés érdemére nézve — annak hangsúlyozásával, hogy az Egyesülés a törvényhozás hozzájárulása nélkül létrejött kereskedelmi szerződéseket tudomásul nem veheti — azt indítványozta, hogy a közgyűlés mondja ki, miszerint ragaszkodik az Egyesülésnek az önálló vámterület kérdésében határozottan elfoglalt eredeti álláspontjához, mely szerint az Egyesülés az önálló gazdasági berendezkedés elvi alapján áll, ettől el nem tér, kötelességének tartja az annak megvalósítása érdekében való következetes munkát, de nem tartja szükségesnek, hogy ezt minden egyes alkalommal újból enuncziálja. Ezt a nézetet a közgyűlés nagy lelkesedéssel tette magáévá. A közgyűlésen többen résztvettek városunkból is. Az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-Ifjak Egyletét *Bohrandt* Lajos titkár és *Theisz* Ármin pénztáros képviselte.

— **Erdőeladás.** Az eperjesi gör. kath. püspökség szepességi erdeit egy csaczi fakeskedő-czég vette meg 1.600,000 koronáért. Az erdőket tíz éven át tarolják s állandóan 7—800 ember talál ott foglalkozást.

— **A húsvéti ajándékozás** évről évre divatosabbá s kedveltebbé válik. Ezen célra megfelelő ajándéktárgyakról gondoskodott *Cattarino* Sándor eperjesi czég, a kinél tojás-alakú, illatszerrel vagy csukorkával megtölthető dobozok — különféle kivitelben — 10 fillértől 5 koronáig kaphatók. Továbbá női kézi táskák bőrből k. 1-80-tól 24 k.-ig. Gyerekek részére húsvéti csibék drbonként 10 fillér.

— **Olimpiai díszornázás.** A Magyarországi Tornaegyesületek Szövetsége március 25-ikén a fővárosi Vigadóban mutatta be az idej athéni olimpia ünnepre kiküldendő magyar tornászok egyéni képességeit. A fővárosi egyesületekből kiválogatott 120 férfi- és 24 nőtornász működése a magyar tornászati ügy magas fejlettségéről tett tanúságot s a bemutatás ezt a czélját el is érte, de nem azt a másikat, hogy a szépen fejlődő ügyet egyszersmind általánosítsa is. Ez a rendezés fogyatékoságán múlt. A Vigadó óriási termében alig volt annyi néző, a mennyi akármelyik kis vidéki tornaegyesület díszornázásának kerete szokott lenni. A bemutatkozó felvonulás után a 120 férfi-tornász szépen sikerült gyakorlatokat adott elő farudakkal. Az ügyes összeállítás *Maurer* Jánost dicséri. A nagy tömeg mint egy ember mozgott a parancsszóra és meglepő mozdulataival, ellentétes kifejezéseivel osztatlan tetszést aratott. Különben *Maurer* János, a művezetők nesztora, vitte el az est pálmáját a többi ifjú erő elől, a Nemzeti Tornaegyesület 18 tagú mintacsapatával. Társas gyakorlatokat mutatottot be kizárólag nélkülül. A kilencz gyakorlat szabatos kivitele bálmalta ejtette még a szakembereket is. A másik három mintacsapat, a Budapesti Atl.-Klub buzogány-, a Postások korlított- és a Budapesti Tornaklub ugróasztal csapata, szép, de megszokott gyakorlati anyagot dolgozott föl. Ezután a Rákospalotai T. E. 24 hölgy-tagja mutatott be csinos fűzőgyakorlatokat zenekísérettel. Majd az ország tizenkét legjobb (?) tornásza állott ki, hogy szabadon választott nyújtó- és korlátgyakorlataival magát a Görögországba való kiküldetésre érdemesítse. Élénken nélkülözte itt mindenki — családi gyászok miatt — a két *Kmetky* testvért, a kik erre a legmértőbbak volnának. A következő kép különösen mozgalmasságával hatott: 96 tornász ügyeskedett egyszerre 12 lovon. Mindenütt egyaránt a gyakorlatot végezték pompás egyöntetűséggel. A gyakorlatokat *Bély* Mihály, a Budai T. E. művezetője építette föl és a bemutatásokat is ő vezette. Végül egy sikerült gúla következett 60 férfi- és női-tornász összejáratásából. A versenyeken Eperjesről *Pethe* Ferencz tanár volt jelen.

— **Szövetkezeti hírek.** A *Bujanovics* Gyula elnökléte alatt álló Sárosvármegyei Gazdák Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete április 2-ikén tartja VIII. évi rendes közgyűlését Eperjesen a «Fekete sas» szálloda kistermében. Az igazgatóság jelentésében olvassuk, hogy az 1905. év folyamán is igen nagy forgalomnak örvendett a Szövetkezet. Az igazgatóság tagjai közül *Piller* Kálmán nagymérvű elfoglaltsága miatt kilépett; a jelentés ezt sajnálattal veszi tudomásul és a kilépőnek — kinek a Szövetkezet megalakításában kiváló része volt és azóta is igaz jóakarattal viseltetett a Szövetkezet iránt — működéséért köszönetet mond. A tagok és az üzletrészesek száma alig változott. Bevétel volt 438,191

kor. 99 fill.; kiadás 471,778 korona 93 fillér; összes pénztári forgalom 869,970 korona 92 fillér. A mérleg 3088 kor. 38 fill. nyereséget mutat fel, melyhez hozzáadandó az 1904-ről áthozott 1819 kor. 57 fillér, úgy, hogy összesen 4907 kor. 95 fillér nyereség lesz felosztandó. A mérleg főbb adatai a következők: pénztári készlet 6413 kor. 06 fill.; értékpapírok 400 kor.; 58 magánadónál 36,007 korona 07 fillér; árukészlet 87,147 kor. 48 fillér; szövetkezeti ház 23,662 korona 73 fill.; berendezések 5213 kor. 36 fill.; részvénytőke 42,928 kor. 80 fill.; 63 hitelező 92,491 kor. 67 fillér; fel nem vett részvénykamat 2767 korona 82 fillér; tartalékalap 12,000 kor.; értéksökkenési alap 2738 korona 46 fillér.

— **A burgonyatermés javítása.** A földművelésügyi kormány a Felvidéken, a hol a burgonyaelfajzás a legnagyobb, jó vetőmagot osztat ki az úgynevezett burgonyaszaporító-telepek útján.

— **Sok ezer szenvedő nem veheti igénybe** vagy az évszak alkalmatlan volta, vagy a nagy költségek miatt a karlsbadi és marienbadi gyógyfürőket belső bajainak orvoslására; mindezen akadályok ma már nem gátolják a sikeres gyógyulást, mert a *Schmidthauer*-féle *igmándi* keserűvízben egy oly hazai ásványvízünk van, mely a külföld hírneves forrásait nemcsak pótolni képes, de gyógyhatásában azokat tetemesen felül is mulja. Az *igmándi* keserűvíz eddig az egyedüli, melyben tudományos alapon a rádium jelenléte mutatott ki, s ezen nagyjelentőségű felfedezés nyújtja magyarázatát azon csodálatos gyógyerőnek, a mely ezen ásványvízben rejlik. Mint ivókúra otthon bármely évszakban reggelenként félpohárral használva, kitűnő eredménnyel használható gyomor-, bél- és vérébajokban, úgy elkövérédek, szívelhajosodás s azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdegánat, cukorbetegség, aranyér, csúsz- és közsvényénel, vérbőségnek s egyéb belszervezeti bajokban kiválóan nagy értékű, mint ezidő szerint a legjobb természetes és ártalmatlan hashajtó. Az *igmándi* keserűvíz minden jobb gyógyszerár- és fűszerüzletben kapható kis üvegekben is 30 fillérért, nagyüvegek 50 fillér.

— **Elítélt tündetők.** A február végén lefolyt utcai tündetésekből kifolyólag 20 tanulót 10—10 kor. pénzbírságra ítelt a rendőrkapitányság. Felebbezés folytán a másodfokú hatóság az összes elítéltek büntetését — tekintettel fiatal korukra — 2—2 koronára szállította le.

— **A légzőszervek** vannak éghajlatunknál fogva mindennemű betegségeknek (megtámadásnak) legjobban kitéve s így legtöbb esetben szorulnak orvosi segítségre. Szükséges ennélfogva ezen betegségek ellen hatásos gyógyszert alkalmazni, és úgy az orvosi kar, mint a szenvedő emberiség örömmel fogja üdvözölni, hogy sikerült a «*Sirolin-Roche*» nevű creosot-készítményt előállítani, a mely a légzőszervek összes megbetegedéseivel legjobbnak bizonyult s úgy a súlyosabb, mint pedig a könnyebb természetű hurutos bántalmakat aránylag a legrövidebb idő alatt megszüntette. A «*Sirolin-Roche*» csökkentti a köpetet, emeli az étvágyat és megszünteti az erőcsökkenést; a mellett ezen szer igen kellemes ízű és nélkülöz minden méreganyagot. «*Sirolin-Roche*» kapható minden gyógyszerárban.

— **Joghallgatók létszáma.** Az eperjesi jogakadémia a folyó felévben 226 joghallgatót iratkozott be, és pedig I. éves 67, II. éves 63, III. éves 60, és IV. éves 36. Tanfolyam hallgatása nélkül vizsgázó van 11. A teljes létszám tehát 237. A múlt tanév második felében 222 és 7, vagyis 229 volt a létszám.

— **Visszavándorlás.** A felvidéki vármegyék járnak elől a kivándorlás statisztikájában. Ezek a számok azt bizonyítják, hogy Amerika vonzó ereje nem hogy csökkenne, hanem az idők folyamán ijesztő módon növekedik. Amerika ma is a kivándorlók Mekkája a Felvidék előtt: a gyors és biztos meggazdagodás aranytermő földje. Hogy mennyiben elégti ki az új haza a mi magyarjaink vérmes reményeit, arról ne is beszéljünk, hisz van már arról irás elég. Azonban ebben a folytonos kivándorlásban most egy új momentum merült föl, a melyet érdemesnek tartunk a felemlítésre és a melyről lehet is, sőt kell is beszélni. A visszavándorlásról van szó. Ez új és mindenesetre örvendetes mozgalom úgy nemzeti, mint gazdasági szempontból. A visszavándorolt magyarok ma már tekintélyes számot jelentenek és hivatva vannak arra, hogy a kivándorolt elemeket friss és munkabíró, új és egészséges nézeteket valló nemzedék váltsa fel. Kiszámíthatatlan ennek a visszavándorlásnak a hordereje és ha ma még ennek jótékony hatását nem ismerjük, nincs már messze az az idő, a mikor a magyar nemzetnek — hogy úgy mondjuk — élénkebb vérkeringése áldásos eredményeket fog szülni a haza javára.

— **A lakosság** minden rétegében ismeretes, hogy az orvosi kitűnőségek egyhangú elismerő nyilatkozata tette a *Zoltán-féle* kenőcsöt híressé. mert kiderült a Londonban, Berlinben megéjtett vizsgálatok alapján is, hogy a csúsz- és közsvényes betegek az eredmény biztos reményében használják a kenőcsöt, mely üvegenként 2 koronáért kapható *Zoltán* B. gyógyszerárban, Budapest, V., Szabadságtér.

43 frt 25 kr.-ig egy... való. - Frankó és házhoz szállítva. Gaz...

ros, Zürich.

trend.

tóber hó 1-től.

apest:

135 du	745
226	838
242	900
305	931
309	938
319	705
343	740
418	840
000	635

Orló:

900	940
547	740
314	803
346	855

fa:

700	705
705	705
736	736
758	758
740	740

s:

50	515
31	650

vonat:

305 du	
309	

8 du

319	705
343	740
430	749
515	817
600	848
825	
550	
727	
625	902
720	
720	

a vonat:

0 du	535 du	863
8	813	1112
1	823	1123
3	900	1150

ndezett

meg-

aszok,

ületek

sa. -

sítek.

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, a cukros húgyárnál, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál

Lithion-forrás **SALVATOR**

külföldi sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Allandó összetételű.

Első rangú gyógyviz és dietetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetényekben vagy húgysavas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, győgyeredményekről szóló bizonylatok s egyéb forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Coza-porból. Kávé, tea, étel- vagy szeszitalban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Coza-por többet ér, mint a világ minden szobeszele a tartózkodásról, mert csodahatása ellen-szennvéssé teszi az iszákosnak a szesz-italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

A Coza a családok ezreit békítette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegény- és becselenségtől megmentet-kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lett-tek. Temérdek fiatal embert a jó útra és szerencséjé-hez segített és sok embernek életét számos évvel meg-hosszabbította.

Az intézet - mely a Coza-por tulajdonosa - mindarról, kik kívánják, egy próbát ad és egy köszönőlevellel a költséget díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhesen biztos hatá-sáról. Kereskedünk, hogy az egészségre teljesen árta-lmatlan.

INGYEN PRÓBA 386. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intéz. tnek. (Levelek 26 fill., levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendő.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 386.)
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Bástya-utcza 8. sz. alatt egy 3 pár lónak való, újonnan épített **istálló,** kocsiszín és szénpadlás azonnal bérbeadó.

Tudakozódni lehet: Fő-utcza 51., vagy Flórián-utcza 1. sz. alatt.

Amerika

Abreise aus Harre jeden Samstag.

Französische Linie.

Bequeme, rasche Fahrt, ausgezeichnete Verpflegung sammt Wein u. Liqueur. Fahrkarten nach allen Stationen sämtlicher amerikanischen Bahnhöfen zu Originalpreisen. Nähere Auskünfte ertheilt gratis und franco

Französische Linie WIEN, IV., Weyringerg. 8.

201 - 1906. vh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. I. 830. sz. végzése folytán dr. Müller Bertalan ügyvéd által képviselt Hortulányi András felelőse részére *Herschkovits Lajos* alperes ellen 180 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperestől le- és felülfoglalt és 774 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbírósnak 1905. évi V. I. 419/3. sz. végzésével az arverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes kávéházában és lakásában leendő megtartása határidejéül 1906. évi **április hó 6-ik napjának délelőtti 9 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt kávéházi berendezés-, ital- s butorokból álló ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzítés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívatomk mindazok, kik az előírtvégző ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdéséig alulírt kiküldöttéül írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjes, 1906. márczius 25.

Spányi Kálmán,
kir. bír. végrehajtó

Teljesen pótolják a külföldi likőröket **Schrank Béla**

gőzerőre berendezett likörgyáranak elismert jó gyártmányai **Esztergomban.**

Legnagyobb versenyképességi

Képvisele:

Lindner J. Mór, Eperjes.

Különleges gyártmány:

Triple Sec
„Comme il faut“.

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű hírneves valódi szepességi **lenszalon és damasztárú** minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár bejegyzett védjegye

HAZAI IPAR!

Figyelmeztetés.

Rövid idő előtt a Bécsben megjelenő *Spirituosen-Zeitung* egy cikket közölt, melyben, hivatkozva előfordult esetekre, rámutat egyes lelketlen ügynökök amitől üzelmire és különösen figyelmeztet arra, hogy a jágerndorfi Gessler Siegfried cs. és kir. udvari szállító Altwaterlikör-gyárainak világhíre egy hasonló nevű versenycég ügynökei által arra használtatik fel, hogy utóbbi cég számára, nem egész kifogástalan módon rendelvényeket kaphassanak.

Erre a körülményre hivatik fel a kereskedővilág, valamint a fogyasztóközönség figyelmé, hogy megóvhasa magát a károsodástól

Arverési hirdetmény.

Sáros megyében, Kisladna község határában fekvő, a kisladnai volt úrbéresek tulajdonát képező erdőből kihalnándó 154 drb megszámozott és lebélyegezett *tölgytörzs* 191 m.³ hasznofára és 84 m.³ tűzfára becsült *fatömege* tövön az erdőben 1906. évi **április hó 18-ikán délelőtti 9 órakor** a községi bíró házában *Kisladnán* nyilvános szóbeli és írásbeli versenytárgyaláson el fog adatni.

Kikiáltási ár 2500 korona, melyen alul ezen fatömeg eladatni nem fog.

Bánatpénz 250 kor., melyet minden egyes versenyző az arverés megkezdése előtt az arverező-bizottságnál letenni köteles.

Utóajánlatok, vagy olyanok, a melyek a kikötött szerződési feltételektől eltérők, figyelembe nem vétetnek.

A szerződési feltételek az eperjesi m. kir. állami erdőhivatal, illetve jár. erdőgondnokság hivatalos helyiségeiben a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kisladna, 1906. márczius 31.

Valya Mátyás,
úrb. elnök.

1868 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legelső államában Németországgal alkalmasított

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-ömlő, előidő kitégek, egyesül-ten orv-rezesség, ötvár, fagydag, libizadás, folt- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a **fenol-szappan** 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Időit bőrkütegeknek és a kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Időit bőrkütegeknek és a kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Időit bőrkütegeknek és a kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik.

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyengébb kátrány-szappan az arverés tisztá tinnemegül eltávolítására, a gyermeknek valamennyi lebetegése ellen, tolli-mulhatlan bőrtisztító, mosdó és fürdő-szappan mindennapi használatra szolgál. 1811

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

80% glicerín-tartalommal és linon illattal. Mint kiváló bőrápoló szer kitűnő eredményt hozhatók továbbá a:

Berger-féle borax-szappan.

kitések, napbátás, szeptó, mitosen és egyéb bőrkütegek ellen.

Arra minden **szappan** **Tollit** használhatni utasítások egyúttal. A vásárlásnál határozottan Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg az ill. látható védjegyet és a **G. Hell & Comp.** cégjegyzését minden címre.

Kittűntetve díjazott levéllel Bécsben 1885-ban és aranyéremmel a párisi világiállításán 1900.

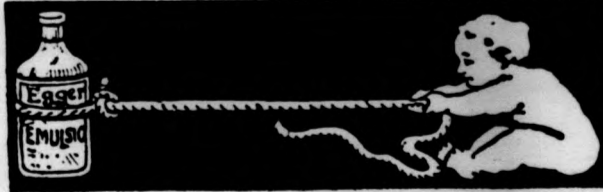
Minden egyéb gyógy- és egészségügyi szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékelte utasítások fel van sorolva.

Kapható minden gyógyszerárban és hasonló üzletben.

Nagybani: **G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8.**

Magyarországi törökár: **Török József gyógyszerár,** B. dapest, **Király-utca, 11.** **Hallmayer és Seitz, Zrínyi-utca, 11.** **Kisinyben Magyarország összes gyógyszerárban.**

Kapható **Eperjesen** Korn Vilmos úr gyógyszerárában, valamint Magyarország összes gyógyszerárban.

Az egészség védbástyája a jó táplálkozás.

Sorvasztó betegségekben szenvedők, erőben és testsúlyban vissza-maradt vagy fogyatkozó egyéneknek igen fontos a tudat, hogy az **EGGER-EMULSIÓBAN** oly szerrel rendelkeznek, mely teljes mértékben képes pótolni testük katuk és egészségük hiányait és helyreállítani az elvesztett erőt.

Kérjük a t. cz. orvos uratak és közönséget, tüzetesen **Egger-féle** készítményt követelni.

A „Nádor-gyógyszertár“ Budapest, VI., Váci-körút 17. bárkinek küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes beküldése ellenében. (Csomagolás és portó.) - Egy eredeti nagy üveg **EGGER-EMULSIÓ** **2 korona** árban kapható.

Eperjesen kapható: Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógytárakban és Pálesch Arpad drogériában. - **Bártfán:** Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.

Kossuth Lajos-utca

= 33. számú =

(Kohányi Laura-féle) ház

emeleti
lakása

(házi kerttel)

július 1-jétől

kiadó.

Keil-lakk

legkitünőbb mázolószert puha-padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény-padló számára.
Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 90 fillér
Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 40 fillér
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Gallotsik J. Vilmos cégnél Eperjesen.

Igló: Danielisz Lajos.

Kisszeben: Kassewits J. János.

Kassa: ifj. Novelly Sándor Utóda.

Átköltöztetések és
butorszállítások,az átköltözködési ingóságok becsomagolása-
nak megtakarításával, minden időben, hely-
ben és vidéken, saját, szabadalmazott butor-
kocsiban eszközöltetnek.— BRÁZAY —
SÓSBORSZESZ-SZAPPANegészségi és kozmetikai szempontból felülmúlhatatlan,
BRÁZAY-féle KÖLNI-VÍZ
az illatszerek legkiválóbbja.Brázay-sósborszesz nélkülözhetetlen
háztartás.GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK 2 1/2-től 12 lóerőig, BENZINMOTOROK,
SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra,
ARATÓGÉPEK és egyéb MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNÉL

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Szabad kézből eladom:

1. A Konstantin-utcai 5. sz. **emeletes házat**, mely élénk forgalmi helyen üzletnek és lakásnak kiválóan alkalmas.
2. A Kovács-utcai 6. sz. **földszintes lakóházat** a hozzá tartozó kerttel.
3. A Kassai-úti 5. számú, **építésre kitűnően alkalmas, terjedelmes, földszintes szegletházat** üzlethelyiséggel, és a hozzá tartozó szt. László-utcai 2-ik sz. földszintes házzal.

Ugyanezen házak részben vagy egészben bérebe is vehetők.

Ferdinánd Béla.

Lakás: Eperjes, Széchenyi-út 13. sz.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-csillapító szernek bizonyult készvényénél, csúszlól és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszer-tára
az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Elisabethstrasse 6 neu. Mindennapi szétk. üldés.

TRIESZTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A «Közgazdaság» rovatban közöljük a TRIESZTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG
a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító-intézetünkmérlegének főbb számadatait. Teljes mértékkel a társaság mindenkinél, a ki e czéltől
hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítvány-, üveg-, betöréscsopás- és harangtörés
és -repedés elleni biztosításokat Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és
vizontbiztosító r.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az Első o. általános baleset
ellen biztosító társaság számára.

Az eperjesi főügynökség.

Bárá Ghillány László.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Megfojt ez az
átkozott köhögés

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

1-6. és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított.Eperjesen kapható: Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógytárakban és Pálesch Árpád
drogeriában. — Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.